

ZÁPIS Z 5. SETKÁNÍ MÍSTNÍ SPOLUPRÁCE ŠKOL A OSPOD V ORP HLINSKO

Téma: Zdroje odborné pomoci a podpory při práci s ohroženými dětmi

Termín: 08. 03. 2019, 9:00 – 12:30 hodin

Místo: Kavárna MKK, Adámkova 341, Hlinsko (Multifunkční centrum)

Přítomní: viz prezenční listina

PROGRAM SETKÁNÍ

1. Přivítání hostů a účastníků, organizační úvod, zdůvodnění setkání
2. Představení hostů – organizací a jejich činnosti ve vztahu k dětem a rodinám
3. Organizovaná tematická diskuse (World Café)
4. Organizační závěr – závěrečné shrnutí, prostor pro zpětnou vazbu a pozvání na závěrečné hodnotící setkání

ORGANIZAČNÍ ÚVOD

Martin Vtípil nejprve přivítal hosty a účastníky setkání a následně předal slovo facilitátorovi setkání, který seznámil přítomné s organizačními záležitostmi, informoval hosty o cyklu setkávání Místní spolupráce škol a OSPOD a představil přítomným cíl setkání. Tím bylo *osobně představit zástupcům škol a OSPOD nabídku dostupných odborníků a služeb pro předcházení i řešení nepříznivé sociální situace dítěte a jeho rodiny, a usnadnit tak vzájemnou spolupráci.*

Hosty setkání byli:

Ludmila Abrahamová, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (Oblastní charita Nové Hrady)

Bc. Eva Černá, Podpora pro rodinu a dítě (Amalhea z.s.)

PhDr. Ludmila Filipová, Pedagogicko–psychologická poradna Pardubice (Hlinsko)

Mgr. Jiří Hrabčuk, Středisko volného času Pohoda a Pohoda COOL (MÉDEA – z.s.)

Mgr. Monika Králová, Středisko výchovné péče Archa (Chrudim)

Mgr. Jaroslava Melezínková, Speciálně pedagogické centrum (Speciální základní škola Skuteč)

MUDr. Hana Pudilová, praktická lékařka pro děti a dorost (Hlinsko) – **ze setkání omluvena**

Mgr. Lenka Svobodová, Krizové centrum (Centrum J. J. Pestalozziho, o.p.s., Chrudim)

Olga Vodová, DiS., Poradna pro rodinu Pardubického kraje (Chrudim)

Mgr. Tereza Berková, Centrum primární prevence Pardubického kraje Semiramis z.ú.

Setkání navštívily rovněž zástupkyně odboru školství Krajského úřadu Pardubického kraje:

Mgr. Renata Černíková

Bc. Irena Tlapáková

a s přípravou a průběhem setkání pomohl krajský síťář MPSV Mgr. Matěj Karas.

ORGANIZOVANÁ TEMATICKÁ DISKUSE

Hlavní aktivitou setkání byla „kavárenská diskuse“ vedená technikou *world café*. Účastníci se již v úvodu setkání rozsadili k 5ti připraveným stolům, u nichž byli usazeni vždy 2 hosté z řad odborníků. Účastníci se v průběhu aktivity po 25 minutách vystřídali u každého z 5ti stolů, kde odborníci odpovídali na tři základní otázky, z nichž pramenila i vlastní diskuse:

1. V jakých situacích může být Vaše organizace/činnost prospěšná škole?
2. Jakým způsobem může pedagog (rodič, dítě) s Vaší službou navázat kontakt?
3. Jaké máte podmínky/zásady spolupráce se školou / rodiči / dítětem a dalšími organizacemi?

Zaznamenávání témat a postřehů z diskusí se ujali pracovníci OSPOD a krajský síťář. Zde je jejich shrnutí:

- **Stůl Pedagogicko-psychologické poradny, Speciálně pedagogického centra a Krajského úřadu**

Probíraná témata:

- začleňování dětí do školních kolektivů, komunikace s rodiči
- podmínky inkluze
- podmínky získání asistenta pedagoga pro dítě v MŠ a ZŠ
- vzdělávání asistentů, stanovování jejich úvazků
- v jaké chvíli diagnostikovat SPU (specifické vývojové poruchy učení)
- motivace rodičů pro získání potvrzení o SPU a specifických vzdělávacích potřebách jejich dítěte
- co PPP, SPC a škola mohou udělat pro naplnění potenciálu dítěte s tzv. hraničním intelektem (IQ lehce nad 69)
- kapacita přípravného ročníku ZŠ a přístup rodičů (raději dají dítě s odkladem do MŠ, kde je méně povinností)
- příklad inkluzivní ZŠ Školamyšl v Litomyšli
- podpora žáků s poruchami autistického spektra
- diskuse konkrétních případů

Pro PPP i SPC je při spolupráci se školou ohledně dítěte důležité znát názor pedagogů.

PPP je schopná dělat potřebné nácviky s rodiči.

PPP přes prázdniny nefunguje / SPC přes prázdniny funguje.

PPP bude hledat psychologa pro hlinecké pracoviště.

PPP má i klientelu žáků na konci povinné školní docházky – zda je pro ně vhodné jít na učební obor či obor s maturitou.

Někteří rodiče jsou nekritičtí a obražejí se na PPP kvůli řešení situace, kdy jejich děti dostávají ve škole špatné známky.

Dle SPC chybí podpora pro rodiče s mentálním handicapem – je obtížné těmto rodičům předat informace ohledně potřeb jejich dítěte.

Do SPC je třeba potvrzení od dětského lékaře o vadách/postižení dítěte.

- **Stůl programu Podpora pro rodinu a dítě a Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi**

Probíraná témata:

- práce s imigranty
- diskuse konkrétních případů
- individuální vzdělávání X individuální vzdělávací plán
- potravinová pomoc do rodin / obědy pro školní děti X zlepšování finanční gramotnosti rodičů
- možnosti SAS pro působení na zlepšení stravovacích návyků dětí

Práce s rodinou je dlouhodobá a jde po malých krůčcích. Výchova v rodinách je často benevolentní, rodičům chybí návyky. Sociálně aktivizační služby (SAS) podporují rodiny, aby předešly odebrání dětí z rodin.

SAS oblastní charity realizuje i doprovody dětí do školy, doučování – o potřebě se dozví většinou přes OSPOD. Nabízí rovněž materiální pomoc – školní pomůcky. SAS často řeší výchovné problémy.

K SAS se mohou rodiny dostat i bez doporučení OSPOD. Přes OSPOD už bývá na prevenci pozdě. SAS ocení kontakt s rodinou přes školu. Např. na základě primární prevence na školách / přes školního metodika prevence. Rodiče musí se spoluprací se SAS souhlasit. Nejlépe třístranné zprostředkování kontaktu ve školním prostředí.

Škola nemá nástroje na pomoc rodinám, kde dochází k sociálnímu zanedbávání dětí – pro komunikaci s rodinou by pomohl školní sociální pedagog.

- **Stůl Krizového centra a praktické lékařky pro děti a dorost (omluvena)**

Probíraná témata:

- představení, pracovní náplň
- charakteristika klientů
- podmínky spolupráce rodiny a KC
- rozdíl mezi KC a SVP
- jak se dostane dítě / rodina do KC, kdy oslovit, jak oslovit
- průběh spolupráce

Tým krizového centra je složený z 8 stálých a 5 externích spolupracovníků (sociální pracovníci, terapeuti, právníci a psychologové).

Jde o ambulantní službu (terénně pracují výjimečně a pouze ve vztahu ke stávajícím klientům).

KC má řadu klientů z Hlinska, vnímá, že by bylo potřeba, aby mohli působit i v Hlinsku (avšak KC to není schopno financovat). Krizové centrum má působnost i ve Svitavách, Žamberku, Jihlavě.

Zájemci mohou KC vyhledat sami, často je ale KC kontaktováno i OSPOD, pediatry, školami, příp. ho kontaktují soudci. Služby lze poskytovat i anonymně. V případě, že je vhodné spolupracovat s dalšími odborníky (a klient dá v případě dobrovolné spolupráce souhlas), je na místě spolupracovat s klienty s uvedením jména. V takovém případě se s klienty domlouvají, co mohou další instituci sdělit.

Doporučování klientů do služby má svá rizika – je důležité, aby zájemce věděl a vysvětlil, s čím přichází.

Velmi užitečné je, když učitel zavolá a s KC konzultuje to, co u dítěte pozoruje, jak se chová.

Služba je bezplatná.

Zaměření:

- akutní krize
- vztahové a výchovné problémy, rodinná mediace (nejčastěji rozchody/rozvody)
- psychické a psychosomatické potíže (pracuje s dítětem i rodinou; např. dítě se začne pomočovat)
- dlouhodobější práce s rodinou / s dítětem individuálně (odděleně) – např. s rodičem pracuje terapeut, s dítětem psycholog, se školou komunikuje sociální pracovník
- asistované kontakty (pomoc s navázáním kontaktu dítěte s 2. rodičem) – dlouhodobá práce, až ½ roku
- práce s oběťmi domácího násilí

Průběh spolupráce s rodinou: úvodní setkání, samostatné vyšetření u psychologa, následně zpětná vazba k rodiči.

KC uvítá informace od školy – klient pak není pouze „přeposlaný“, ale proběhne i předání potřebných informací (pedagog zná situaci dítěte, pozná, že se s dítětem něco děje).

Doba spolupráce klienta s KC je individuální – pomoc může být jednorázová, v některých případech klient dochází po týdnu, většinou po 14 dnech (postupně se dle potřeby prodlužují intervaly setkání).

KC je schopno přijmout zájemce okamžitě. Pokud situace snese odklad tak přijímá cca po 14 dnech.

KC informuje o svých službách ve školách v Chrudimi a v Pardubicích.

Organizace Centrum J. J. Pestalozziho zřizuje v Chrudimi i službu azylového domu, která je schopná přijmout celou rodinu s dětmi.

• **Stůl Střediska volného času a Poradny pro rodinu Pardubického kraje**

Probíraná témata:

- představení aktuálního přístupu Poradny při řešení rodičovských sporů (cochemská praxe)
- typy problémů řešených v Poradně
- možnosti spolupráce SVČ se školami
- rozdíly mezi DDM a SVČ
- nové kroužky SVČ, které jsou blíže dětem
- příměstské tábory
- představení projektu primární prevence pro děti a pedagogy
- podmínky pro doporučení rodiny do Poradny

- různé školy při střídavé péči

Dostupnost Poradny vždy na základě kontaktování rodiči. Dítě přivádí vždy rodič.

Poradna se zabývá např. problémy v dospívání, vztahovými problémy, dělá podpůrnou psychologickou činnost, doprovází pěstouny. V Chrudimském pracovišti jsou 2 psychologičky a 1 sociální pracovníce.

V ZŠ Ležáků učitelé poznají dítě v rozvodovém řízení – patrné změny v chování.

Nabídka SVČ školám:

- od příštího školního roku bude mít SVČ nově venkovní interaktivní učebnu pro výuku přírodních věd,
- děti se zde mohou učit programování,
- mohou se zde také věnovat létání s malým dronem,
- na léto 2019 se plánují 2 pobytové tábory a 5 příměstských táborů (např. jezdecký tábor s koňmi, tábor s výukou angličtiny s rodilou mluvčí z Anglie),
- Mgr. Hrabčuk nabízí k využití minigolf pro školní skupiny,
- k pronájmu je skákací hrad
- vzdělávací projekt Právo pro každý den

Primární prevence MÉDEA (zřizovatel SVČ) dělá nejčastěji 2x do roka, příp. dle potřeby.

MÉDEA pořádá vzdělávání pro pěstouny. Dále pořádá vzdělávání v metodě bazální stimulace.

- **Stůl Střediska výchovné péče a Centra primární prevence**

Probíraná témata:

- hlubší představení organizací
- kdy oslovit SVP Archa, kdy CPP Semiramis
- šikana a stmelování třídního kolektivu
- škola doporučí organizaci, rodiče se však neobjednají
- respekt mezi různě starými dětmi, předávání zkušeností a hodnot mezi nimi
- přístup rodičů k dětem
- stanovování hranic a pravidel
- supervize pro pedagogy – nabídky, potřeby, důvody
- nabídky školení a dalšího vzdělávání
- velké téma záškoláctví
- spolupráce gymnázia se SVP
- diskuse konkrétních případů

Semiramis realizuje preventivní programy pro 2. stupeň ZŠ.

Existuje metodická příručka pro učitele k primární prevenci na 1. st., tzv. Kočičí zahrada. Dostupná z: http://www.pppkv.cz/dokumenty/05_Ko%C4%8Di%C4%8D%C3%AD%20zahrada_metodika%20pro%20u%C4%8Ditele.pdf

Třídní učitel na prvním stupni má na děti lepší vliv než externista.

Služby Semiramisu jsou placené. Kontakt na programy primární prevence: denisa.cechova@os-semiramis.cz

Semiramis (Centrum vzdělávacích aktivit) nabízí vzdělávání pro pedagogy (i pro pedagogy MŠ) – např. práce s rodiči, jak vést třídnické hodiny apod. Kontakt: cva@os-semiramis.cz

Semiramis pedagogům i pedagogickým sborům nabízí supervizi (pravidelně za 6-8 týdnů po 2-3 hodinách).

V Hlinsku je Semiramis financovaný přes odbor školství X gymnázium by mělo o jeho služby zájem, ale jeho zřizovatelem je Kraj.

Služby SVP Archa lze využít bez doporučení, stačí zavolat, je to bezplatná služba. Ze SVP mohou navštívit školu (diagnostika z práce s dítětem a na základě informací od učitelů; v kolektivech starších dětí se použijí dotazníky). Důležitý je pohled pedagoga. SVP zároveň funguje jako podpora pedagogů.

Při individuální spolupráci se děti / rodiče mohou SVP sami ozvat. SVP v tomto případě funguje ambulantně, v příp. zájmu je možné učinit videotrénink interakcí v domácnosti.

V SVP je čekací doba cca 1 měsíc.

Monika Králová ze SVP má v Hlinsku hodně klientů a uvítala by mít zde pro práci např. 1 den v týdnu zázemí.

Školy nemají zařazené třídnické hodiny v rozvrhu, ale uvažují o tom.

ORGANIZAČNÍ ZÁVĚR

V závěru dostali hosté i účastníci prostor pro zpětnou vazbu k setkání. Přítomní oceňovali atmosféru a formu setkání. Bylo doporučeno na dalších setkáních zajistit větší prostor pro to, aby mohli vzájemně diskutovat a svou činnost lépe poznat i jednotliví odborníci (zástupci školských zařízení a sociálních služeb). Zmínila se zde i potřeba většího přizvání zástupců školských a jiných zařízení a služeb do komunitního plánování sociálních služeb. Ze strany škol zazněla i poptávka po přehledném adresáři organizací/služeb s přehledem činností. Martin Vtípil v závěru poděkoval všem hostům a účastníkům za společné setkání a společnou práci a pozval zástupce škol a OSPOD na závěrečné hodnotící 6. setkání Místní spolupráce škol a OSPOD, na kterém bude rozhodnuto o podobě další spolupráce.

Termín příštího setkání: **26. dubna 2019**

Zápis zpracoval: Jaroslav Marek, lokální síťář pro ORP Hlinsko a ORP Chrudim

Všechny finálně zpracované materiály naleznete na: <http://www.hlinsko.cz/mestsky-urad/organizacni-struktura/osv/ospod/sitovani>

